

Література

1. Бурко Д. Українська Автокефальна Православна Церква - вічне джерело життя / Саут-Бавнд-Брук (Нью Джерсі) : Видавничий фонд Владики Мстислава, Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви в діаспорі, 1988. - 392 с.
2. Державний архів Вінницької області (далі - ДАВО). - Ф. Р - 925, - Оп.2, - Спр. 171, - 87 арк.;
3. Євсєєва Т.М. Православне військове духовенство: відносини з владою на перехресті епох // Проблеми історії України: факти, судження пошуки. - К.: Ін-т історії України НАН України, 2013. - №22. - с.304 – 328.
4. Зінченко А.Л. Новітня історія релігійних спільнот в Україні : навчальний посібник для студентів спеціальностей «Історія» / А. Л. Зінченко. - Київ, 2011. - 208 с.
5. Зінченко А. Благовістя національного духу/ Українська церква на Поділлі в першій третині ХХ ст. - Київ, 1993. - 256 с.
6. Зінко Ю.А. Зінко О. В. Релігійна ситуація на Вінниччині у 20-х – 30-х роках ХХ ст.. // Поділля у контексті української історії : Матеріали всеукраїнської конференції 29 – 30 листопада 2001 р. – С. 229 – 232.
7. Одинцов М.И. Государство и церковь (История взаимоотношений. 1917 – 1938 гг.) / М.И. Одинцов. - М., 1991. - 64 с.
8. Штриккер Г. Русская Православная Церковь в Советском государстве: очерк истории отношений между Церковью и государством / Г. Штриккер // Русская Православная Церковь в советское время (1917—1991): Матер. и док по истории отношений между государством и Церковью / Сост. Г. Штриккер. — Кн. 1.-М., 1995. — 364 с.

УДК 366.54

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

Вовк А.В. – викладач

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

Закони, спрямовані на захист споживачів, існують уже багато століть. Спочатку вони стосувалися переважно невідповідної якості або підробок продукції щоденного споживання – наприклад, розведеного молока чи пива, крейди у хлібі, або домішок дешевших металів у золоті, тощо. Хоча закони були покликані, щоб зупинити обман, їх однаково потребували як споживачі, так і торговці. Чесні ремісники та постачальники харчової продукції не хотіли втрачати бізнес або знижувати ціни через неправомірну конкуренцію. Паралельні інтереси виробників і споживачів залишаються важливою рисою захисту прав споживачів у сьогоднішній Європі.

Комплексний захист прав споживачів, у тому вигляді, у якому він обговорюється та втілюється сьогодні, почав розвиватися лише наприкінці 19-го сторіччя у США та у Європі. Це стало результатом промислової революції.

Національне законодавство про захист прав споживачів складається із Закону України «Про захист прав споживачів», Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закони України «Про рекламу», «Про інформацію», «Про освіту», «Про безпечність та якість харчових продуктів», «Про транспорт», «Про зв'язок», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», положення про «Правила роздрібною торгівлі», «Правила торгівлі на ринках», «Правила торгівлі у розстрочку», «Правила торгівлі лікарськими

засобами», «Правила торгівлі транспортними засобами і номерними агрегатами», «Правила роздрібною торгівлі тютюновими виробами» тощо.

Також частина 22 статті 1 Закону України «Про захист прав споживачів» визначає, що споживач – це фізична особа, яка придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника.

Продавець (виробник, виконавець) зобов'язаний передати споживачеві продукцію належної якості, а також надати інформацію про цю продукцію та на вимогу споживача зобов'язаний надати йому документи, які підтверджують належну якість продукції.

У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку недоліків споживач, в порядку та у строки, що встановлені законодавством, має право вимагати:

- 1) пропорційного зменшення ціни;
- 2) безоплатного усунення недоліків товару в розумний строк;
- 3) відшкодування витрат на усунення недоліків товару.

При пред'явленні споживачем вимоги про безоплатне усунення недоліків товару вони повинні бути усунуті протягом чотирнадцяти днів з дати його пред'явлення або за згодою сторін в інший строк.

Постанова Пленуму ВСУ від 12.04.1996 р. №5 надає визначення товару неналежної якості – це товар, що не відповідає вимогам нормативних документів, умовам договору або вимогам, які до нього пред'являються, наданий щодо нього виготовником чи продавцем інформації, а також проданий після закінчення строку його придатності чи фальсифікований [1].

У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку істотних недоліків, які виникли з вини виробника товару (продавця, виконавця), або фальсифікації товару, підтверджених за необхідності висновком експертизи, споживач, в порядку та у строки, що встановлені законодавством і на підставі обов'язкових для сторін правил чи договору, має право за своїм вибором вимагати від продавця або виробника:

1) розірвання договору та повернення сплаченої за товар грошової суми;

2) вимагати заміни товару на такий же товар або на аналогічний, з числа наявних у продавця (виробника), товар.

Споживач має право обміняти непродуктивний товар належної якості на аналогічний у продавця, в якого він був придбаний, якщо товар не задовольнив його за формою, габаритами, фасоном, кольором, розміром або з інших причин не може бути ним використаний за призначенням. Споживач має право на обмін товару належної якості протягом чотирнадцяти днів, не рахуючи дня купівлі, якщо триваліший строк не оголошений продавцем.

Аналіз окремих елементів механізму захисту прав споживачів дозволяє визначити його поняття як сукупність закріплених у законодавстві регуляторів впливу, які визначають: а) права споживачів на звернення за захистом своїх порушених споживчих прав до суду, до громадських організацій споживачів, до органів виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів та органів місцевого самоврядування; б) процедуру та умови звернення за захистом до юрисдикційних органів; в) види способів захисту прав споживачів (загально-цивільні, інституційні та спеціальні).

Право вимагати відшкодування завданої шкоди визнається за потерпілим - споживачем або користувачем, якому завдано шкоду

внаслідок дефекту в продукції, і не залежить від того, чи перебував потерпілий із виробником (виконавцем, продавцем) у договірних відносинах. При цьому на потерпілого покладається обов'язок довести: наявність шкоди; наявність дефекту в продукції; наявність причинно-наслідкового зв'язку між дефектом у продукції та завданою шкодою.

Отже, право на відшкодування шкоди визнається не тільки за споживачем, який сам придбав продукцію, будучи однією зі сторін відповідного договору, але і за будь-якими іншими громадянами, які постраждали у результаті його використання [2].

Відповідно до ч. 3 ст. 22 ЦК збитки відшкодовуються у повному обсязі, якщо договором або законом не передбачено відшкодування у меншому або більшому розмірі. За порушення деяких видів договорів взагалі не передбачається відшкодування збитків (наприклад, кредитного договору) або встановлено відшкодування збитків у обмеженому розмірі (наприклад, відповідно до ст. 924 ЦК перевізник у разі втрати, нестачі, псування або пошкодження прийнятих до перевезення вантажу, багажу, пошти несе відповідальність у розмірі фактичної шкоди, якщо не доведе, що це сталося не з його вини, а відповідно до ст. 951 ЦК збитки, завдані покладавцеві втратою (нестачею) або пошкодженням речі, відшкодовуються зберігачем у разі втрати (нестачі) речі - у розмірі її вартості, а у разі пошкодження речі - у розмірі суми, на яку знизилась її вартість [3].

У ч. 2 ст. 1166 ЦК встановлено, що особа, яка завдала шкоди, звільняється від її відшкодування, якщо вона доведе, що шкоди завдано не з її вини.

У ЦК встановлено, що при порушенні зобов'язальних правовідносин збитки визначаються з урахуванням ринкових цін, які існували на день добровільного задоволення боржником вимоги кредитора у місці, де зобов'язання має бути виконане, а якщо вимога не була задоволена добровільно, - у день пред'явлення позову, якщо інше не встановлено договором або законом. Суд може задовольнити вимогу про відшкодування збитків, беручи до уваги ринкові ціни, що існували на день ухвалення рішення.

Література

1. Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів - Верховний Суд; Постанова від 12.04.1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679>
2. Судова практика з розгляду цивільних справ про захист прав споживачів (2009 - 2012 рр.) - Верховний Суд; Узагальнення судової практики, Витяг від 01.02.2013 – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/n0006700-13/page>.
3. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.